

SPECTACOL de TEATRU

Clacă în Vlașca

OBICEIURI DIN SPECTACOL

LĂSATUL SECULUI - Lăsatul secului este ultima zi dinaintea postului de Paște, de aceea se cântă și se petrece continuu. Este un obicei care s-a păstrat până în zilele noastre. De obicei după amiază pe la orele 3-4, femeile ieșeau la poartă cu dulciuri, vin, gogoși, plăcinte, pentru a le împărți cu vecinii. După ce serveau vecinii, femeile tinere (finele) se retrăgeau să pregătească mâncare: dulciuri, prăjituri, gogoși, plăcinte, friptură, vin, țuică și un plocon mare. Ploconul era o pâine mare împodobită foarte frumos. Între timp, nașa pregătea ciorba și mai multe dulciuri pentru fini. Când se întâlneau mâncau, beau și întindeau o mare horă. Și așa petreceau până dimineață.

NUNEASCA - Cu ani în urmă, bunicii noștri păstrau tradiția nunții. Cu o săptămână înainte de nuntă, un membru al familiei sau un vecin mergea în sat și dădea invitațiile către fiecare familie, iar domnișoara de onoare și fratele de mână mergeau cu plosca de vin în sat și invitau tot tineretul la nuntă.

În ziua nunții, ginerele mergea cu tineretul invitat la nuntă să ia fratele de mână cu lăutarii, apoi mergeau să ia nașii, după care se întorceau la mireasă acasă, unde urma ca nașa să gătească mireasa. După ce mireasa era gătită, tineretul, cu fratele de mână și domnișoara de onoare împodobeau brazii. Apoi doi flăcăi iau brazii, iar domnișoara de onoare cu fratele de mână, lumânările plecând spre cununie împreună cu mirii și nașii, lăutarii și nuntașii, mergând cu joc și voie bună. Întorcându-se de la cununie la casa mirelui, gazda este pregătită ca nașii să ia loc pe scaune și mireasa să le toarne apă să se spele pe mâini. După aceea, mireasa dându-le darul cuvenit, îi cere fratelui de mână să se danseze lumânările. După încheierea dansului se scoate mireasa în horă, atât mirii cât și nașii fac o horă care se numește "NUNEASCA", iar mireasa, mama și soacra împart daruri tuturor invitaților, petrecerea ținând până în zori de zi.

CĂLUȘUL DIN GĂUJANI – se joacă de Rusalii și se formează dintr-o ceată de 15 călușari: 1 vătaf, ajutorul de vătaf, mutul, stegarul și călușarii. Steagul era alcătuit dintr-un par de lemn lung de aproximativ 3 metri în vârful căruia se legau fire de usturoi și ceapa, spice de grâu, frunze de pelin, un trandafir și o bucată de pânză albă. Costumați în straie speciale, mergeau în dimineața duminicii de Rusalii la casele unde erau primiți.

CLACA – erau adunări ale sătenilor în vreme de sărbătoare. Femeile tinere și mai în vârstă se adunau pe la porți, în grupuri: povesteau, coseau, țeseau, împleteau și de fiecare dată cântau. Fetele tinere învățau și ele meșteșugul cusutului, făcându-și zestrea. Vara era posibil ca oamenii să petreacă timp afară, însă iarna, se adunau mai mulți la o gazdă primitoare și neaparat veselă. Doar că de data asta cântecele și jocul acompaniau alte îndeletniciri, cum ar fi scărmanatul, torsul lânăii, împletitul și chiar lucrul la razboiul de țesut cu ajutorul cărora realizau covoare simple și covoare artizanale -macate.

BÂLCIUL – se realiza de Sfânta Maria, pe 15 august, când la Giurgiu venea *bâlcii* cu bucurii pentru toată lumea – copii, tineri și bătrâni. Toți găseau aici o bucurie de a se

întâlni, de a vinde din produsele proprii sau de a cumpăra altele. Copiii aveau și ei partea lor de bucurie, pe lângă dulciurile ce erau peste tot, aveau acum prilejul să se înnoiască cu hăinuțe, jucării, iar leagănele și învățtoarele de tot felul aveau să le facă copilăria frumoasă .

IRODUL – se pare că este un obicei adus pe aceste meleaguri de transilvănenii ce obișnuiau să vină cu oile în transhumanță (tot ei fiind și cei care au dat numele satului *Găujani*, fost Bornazu, după epidemia de holeră ce a dus la mutarea vetrei satului vechi). Se petrece iarna, de Boboteaz și ia forma unui teatru de “stradă ” în care este reprezentată scena magilor, a Nașterii lui Isus, iar reprezentația avea loc la fiecare casă unde era primită.

ALTE OBICEIURI LOCALE

DRĂGAICA – interpretată de o tânără încununată de spice, care dansează pe brazed din sat în sat, în preajma secerișului. Acest obicei mai este practicat și azi în zona Vlașca a Munteniei, unde în afara jocurilor de petrecere, se întâlnește o serie întreagă de obiceiuri legate de muncile agricole, cu anotimpurile și dansurile cu măști.

PAPARUDELE – sunt cunoscute sub denumirea de “papaluga” în *Descriptio Moldavie* de Dimitrie Cantemir: “Vara, când seceta amenința semănăturile, țăranii din Moldova îmbracă o fetiță care încă nu a împlinit 10 ani, cu o cămașă făcută din foi de arbori și ierburi; băieții și fetele de aceeași vârstă se țin după ea și ocolesc toată vecinătatea, jucând și cântând, iar când le întâmpină o bătrână, aceasta trebuie să o stropească cu apă rece.”

CALOIANUL – un obicei vechi de invocare a ploii în zona Vlașca. De data aceasta obiceiul se concentrază în jurul unui obiect precis, o păpușă de lut. Când este secetă se adună un grup de copii (băieți și fete) care se duc la gârlă pentru a lua huma din care se face păpușa (pământul obișnuit crapă, iar huma se modelează ca un aluat). De jur împrejurul păpușii se pun flori, o lumânare, iar la cap o cruce. Când Caloianul este gata, fetele încep să-l plângă și să-l bocească. Este lăsat să plutească pe apă, iar copiii care însoțeau “convoitul” erau stropiți cu apă.

PUTINILE – este un obicei de Anul Nou, fetele mari se adunau în casa uneia și pregăteau “putinile”. Luau o strachină de lut și puneau în ea trei crenguțe de măr, petale de busuioc legate cu fir de aramă roșu, diverse podoabe (cercei, mărgelă, mărgelane, inele), se scotea strachina afară în curte și se lăsa până a doua zi dimineață. Dacă a doua zi dimineață lucrurile puse în strachină nu erau înrouate, însemna că fata nu are noroc și nu se căsătorește în anul ce începea.

MASCAȚII – este tot un obicei de Anul Nou, când băieții și fetele mari se mascau: își dădeau pe față cu funingine de la coșul sobei sau de pe ceaunul de mămăligă (“căldareală”), își legau pe cap o mătură în chip de urechi, întruchipând ursul. Astfel mascați mergeau din casă în casă, la vecini, la rude sau la prieteni și îi speriau pe copii și fete, uneori sărutau la înghesuială fetele mari.

Distribuție:

Enache Alexandra; Mustafa Daniela; Dragomir Ana-Maria; Dragomir Alexandra; Popa Sorina; Tudor Georgiana; Olteanu Maria; Bucătaru Luiza; Gheorghe Adrian; Voiculescu Bianca; Voiculescu Claudiu; Voicu Mădălin; Tudor Andreea; Lixandru Adi; Mangeac Maria; Remus Alesia; Petre Iulia; Neagu Mario; Mangeac Mihaela; Scutelnicu Georgiana

Spectacolul a fost realizat pe baza poveștilor culese cu sprijinul Biancăi Hotea, Formator sciore povești și istorie.

Costumele tinerilor din spectacol conțin elemente vestimentare realizate de către aceștia în cadrul atelierelor meșteșugărești, cu sprijinul doamnei Garagau Carmen Gica, Formator meșteșuguri.

Fotografiile realizate în cadrul expoziției Photovoice de tineri, cu sprijinul Alexandrei Tomescu, Formator Photovoice, fac parte din decor.

Dansurile din spectacol au fost realizate de către doamna Cornelia Enache în colaborare cu Visana Adriana și Mangeac Mihaela.

Scenariul, costumele și decorul: Cornelia Enache

Regia: Dalia (Pușcă) Solon

UN PROIECT:

PARTENER:

CO-FINANȚAT DE:

„Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.”